T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 71
KARAR NO : 2018 / 116
KARAR TR : 26.02.2018

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : F.A.
Vekili : Av. A.D.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S.Ç.Ö.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Davacının sahibi olduğu 06 AP.... plakalı aracı ile 08/10/2014 tarihinde Batman İli - Kozluk İlçesi istikametinde seyir halinde iken, Yağmurlu Köyü mevkiinde meydana gelen maddî hasarlı trafik kazasının, yol çalışması yapılan bölgede uyarıcı işaret ve ikaz cihazlarının bulunmamasından kaynaklandığından bahisle oluşan zarardan 1.000,00 TL sinin, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 17/11/2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tahsilini talep ve dava ederek, idari yargı yerinde dava açmıştır.

BATMAN İDARE MAHKEMESİ:24.03.2015 gün ve E:2015/489, K:2015/838 sayı ile "22918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fikrasında; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından, sahibi olduğu 06 AP.... plakalı aracı ile 08/10/2014 tarihinde Batman İli - Kozluk İlçesi istikametinde seyir halinde iken, Yağmurlu Köyü mevkiinde meydana gelen maddî hasarlı trafik kazasının, yol çalışması yapılan bölgede uyarıcı işaret ve ikaz cihazlarının bulunmamasından kaynaklandığından bahisle zararın; davalı idarenin hizmet kusurundan dolayı meydana geldiği ileri sürülerek, oluşan 1.000,00 tutarındaki zararın 17/11/2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunundan doğan sorumluluk davalarının adlî yargıda görüleceği açık olup, uyuşmazlığın çözümünde öncelikle, davanın İdarî yargıda (Mahkememizde) görülüp görülemeyeceğinin tespiti gerekmektedir.

Buna göre, davacının uğradığı belirtilen zararın, 2918 sayılı Kanundan doğan bir sorumluluktan kaynaklanıp kaynaklanmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğuna yer verildikten sonra, 7. maddesinde, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkilerine yer verilmiş, anılan maddede, "Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu Karayollarına" ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün, Devlet ve il yollarının yapım ve bakımından sorumlu olduğundan, 2918 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (a) bendi uyarınca, karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmakla, (g) bendi uyarınca da, yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmekle görevli olduğu hüküm altına alındığından; tek taraflı yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazasında, yol çalışması yapılan bölgede tek gidiş ve tek dönüşe aktarılan yolun hiçbir işaretleme yapılmadan tekrar bölünmüş yola aktarıldığı ve kazanın oluş saatinde gidiş istikametine göre sürücüleri yolun tek taraflı çift gidiş gelişli şeritten bölünmüş yol olarak sağ yöne aktarıldığını gösteren herhangi bir uyarıcı işaretleme ve ikaz cihazının bulunmadığı belirtilerek bakılan davanın açılması nedeniyle, uğranıldığı belirtilen zararın, anılan Kanun'dan doğan sorumluluktan kaynaklandığı sonuç ve kanaatine varılmaktadır.

Bu durumda; davacının sahibi olduğu 06 AP.... plakalı aracı ile, 08/10/2014 tarihinde Batman ili - Kozluk ilçesi istikametinde seyir halinde iken, Yağmurlu Köyü mevkiinde meydana gelen maddî hasarlı trafik kazası sonucunda doğan zararın, Devlet ve il yollarının yapım ve bakımından sorumlu olan davalı idarenin, söz konusu eyleminin 2918 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen sorumluluğundan kaynaklanması nedeniyle, meydana geldiği ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, adlî yargı yerlerinin görev alanında bulunduğundan görev yönünden reddi gerekmektedir" görüşüyle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca yasa yoluna başvurulmadığından 03/05/2015 tarihinde karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı taleple adli yargı yerinde dava açmıştır.

BATMAN 3. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 01.11.2017 gün ve E:2015/250, K:2017/488 sayı ile "Eldeki davanın 08.10.2014 tarihinde meydana gelen tek taraflı yaralanmalı ve maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle araçta meydana gelen hasarın tazmini istemine yönelik olduğu; tazminat sorumluluğunun davalı Karayollarının herhangi bir işaretleme yapılmadan tek gidiş ve tek geliş yoldan tekrar bölünmüş yola aktarılma kusuruna dayandırıldığı; söz konusu kusurun idarenin hizmet kusuru mahiyetinde olduğu ve idari yargıda açılacak bir tam yargı davasında ileri sürülebileceği ve Mahkememizin görevsiz bulunduğu; yerleşik Yargıtay uygulamasının da bu yönde olduğu;

Ancak somut olayda davacı tarafça Batman İdare Mahkemesinde tam yargı davası açıldığı; Batman İdare Mahkemesince 24.03.2015 tarih ve 2015/489 Esas - 2015/838 Karar sayılı kararıyla adli yargının görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verildiği; bu bağlamda farklı iki yargı koluna yönelik olarak görevsizlik kararı verildiği anlaşılmakla işbu kararın kesinleşmesi halinde dosyanın görevli yargı kolunun tespiti amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermek gerektiği" gerekçesiyle HMK.md 114/1-b ve 115/2 uyarınca davanın Usulden Reddine, işbu dosyanın kesinleşmesi halinde daha öncesinde Batman İdare Mahkemesinin adli yargının görevli bulunmasından bahisle verdiği görevsizlik kararının da kesinleştiği anlaşılmakla, görev uyuşmazlığının giderilmesi hususunda dosyanın resen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, karar taraflarca istinaf edilmeyerek 26/12/2017 tarihinde kesinleşmiştir.

Batman 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 15/01/2018 tarih ve 2015/250 esas sayılı üst yazısı ile görev uyuşmazlığının giderilmesi için Mahkememize başvurmuş, Mahkememizde 29.01.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 26.02.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasa koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Asliye Hukuk Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacaktır. Sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raporlör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı Karayollarının sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen trafik kazası nedeniyle oluştuğu öne sürülen maddi zararın tahsili istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş, aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri,

aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2, 125 ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Batman 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01.11.2017 gün ve E:2015/250, K:2017/488 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Batman 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01.11.2017 gün ve E:2015/250, K:2017/488 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.02.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 26.02.2018

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI